

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2013/2014**

**GEOGRAFIA
POZIOM ROZSZERZONY**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ
I SCHEMAT PUNKTOWANIA**

MAJ 2014

Zadanie 1. (0–1)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Odczytanie informacji geograficznych przedstawionych na mapie i fotografii (II 1.1)

Poprawna odpowiedź:

Północny wschód

1 p. – za podanie poprawnego kierunku

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie obiektów przedstawionych na mapie (II 1.2)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Ponor Łykawiec, pole A2

1 p. – za podanie poprawnej nazwy formy i właściwego pola mapy

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–2)

Korzystanie z informacji	Selekcjonowanie informacji istotnych dla danego zagadnienia (II 1.3)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Bolechowicka

Będkowska

Kobyłańska

Będkowska

2 p. – za wpisanie poprawne uzupełnienie czterech wierszy

1 p. – za wpisanie poprawne uzupełnienie trzech wierszy

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–2)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy przedstawienie charakterystycznych cech wskazanego obszaru (II 3.1.a)
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– dolina ma strome zbocza

– zbocza doliny są zalesione

– w dnie doliny potok przerzuca swoje wody od jednego brzegu do drugiego

2 p. – za podanie trzech poprawnych cech przyrodniczych

1 p. – za podanie dwóch poprawnych cech przyrodniczych

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość ukształtowania powierzchni Polski i jej budowy geologicznej (I 1.22)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź: **D**

1 p. – za poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–2)

Korzystanie z informacji	Porównanie obszarów przedstawionych na mapie (II 1.4)
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Podobieństwo:

- przyrodnicze: na zboczach obu dolin występują odsłonięcia skalne
- w zagospodarowaniu: w obu dolinach wytyczono szlaki turystyczne

Różnica:

- przyrodnicza: dolina Kobyłańska jest krótsza
- w zagospodarowaniu: tylko w dolinie Będkowskiej znajduje się pole namiotowe

1 p. – za przedstawienie dwóch poprawnych podobieństw

1 p. – za przedstawienie dwóch poprawnych różnic

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–2)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy wykonanie obliczeń matematyczno-astronomicznych (II 1.f.6.b)
--------------------------	--

Poprawne rozwiązanie:

$$\varphi = 90^\circ - h + 23^\circ 26'$$

$$\varphi = 90^\circ - 63^\circ 15' + 23^\circ 26' = 50^\circ 11'N$$

Poprawna odpowiedź: **C**

2 p. – za poprawne obliczenia, poprawny wynik i wskazanie miejsca pomiaru

1 p. – za poprawne obliczenia

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość genezy i cech skał (I 2.20)
-------------------------	---------------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Pochodzenie skały:

Bazalt jest skałą magmową wylewną, a granit magmową głębinową.

Struktura skały:

Bazalt jest skałą skrytokrystaliczną, a granit jawnokrystaliczną.

Zawartość krzemionki:

Bazalt jest skałą ubogą w krzemionkę, a granit bogatą w krzemionkę.

2 p. – za poprawne porównanie według trzech kryteriów

1 p. – za poprawne porównanie według dwóch kryteriów

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przebiegu procesów geologicznych zewnętrznych i ich efektów rzeźbotwórczych, z uwzględnieniem przykładów z obszaru Polski (I 2.17)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź: **C – A – B – D**

1 p. – za poprawne uszeregowanie form

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość ukształtowania powierzchni Polski (I 1.22)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

morena czołowa: Wał Trzebnicki, D

sandr: Równina Tucholska, A

2 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy tabeli

1 p. – za poprawne uzupełnienie jednego wiersza tabeli

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–2)

a)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość procesów klimatotwórczych (I 2.27)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

pasaty: **C, D**

wiatry zachodnie: **B, E**

1 p. – za poprawne przyporządkowanie

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Korzystanie z informacji	Na podstawie rysunku oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Obszary okołobiegunowe otrzymują małą ilość promieniowania słonecznego. Silne wychłodzenie podłoża jest przyczyną niskich temperatur powietrza. Wychłodzone powietrze osiada, co prowadzi do powstania układów wysokiego ciśnienia.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające osiadanie wychłodzonego powietrza

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 12. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość współzależności między elementami systemu przyrodniczego Ziemi (I 2.11)
-------------------------	---

a)

Poprawna odpowiedź: **C**

1 p. – za poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Poprawna odpowiedź: **B**

1 p. – za poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość wielkich form ukształtowania powierzchni lądów i dna oceanów (I 2.21)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź: **D, A, E, B**

2 p. – za podanie czterech poprawnych odpowiedzi

1 p. – za podanie trzech lub dwóch poprawnych odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 14. (0–3)

a)

Korzystanie z informacji	Sformułowanie prawidłowości na podstawie źródła informacji geograficznej (II 2.b)
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Wraz ze wzrostem szerokości geograficznej zasolenie wody maleje.

1 p. – za sformułowanie właściwej prawidłowości

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Wiadomości i rozumienie	Wyjaśnienie przestrzennego zróżnicowania zasolenia wód morskich i oceanicznych (I 2.32)
-------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- mała intensywność parowania
- dopływ wody słodkiej z topniejących lodowców

1 p. – za podanie dwóch poprawnych przyczyn

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

c)

Wiadomości i rozumienie	Wyjaśnienie przestrzennego zróżnicowania zasolenia wód morskich i oceanicznych (I 2.32)
-------------------------	---

Akwen: Zatoka Perska

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- w Zatoce Perskiej, położonej w klimacie zwrotnikowym suchym, opady atmosferyczne są mniejsze niż w Zatoce Gwinejskiej oraz jest wyższe parowanie
- w Zatoce Perskiej, w przeciwieństwie do Zatoki Gwinejskiej, jest utrudniona wymiana wód z otwartym oceanem, co w klimacie suchym sprzyja koncentracji soli w wodzie

1 p. – za wybranie właściwego akwenu i podanie dwóch poprawnych argumentów

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 15. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie źródeł informacji oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź: **A**

1 p. – za poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 16. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przebiegu procesów geologicznych zewnętrznych i ich efektów rzeźbotwórczych (I 2.17)
-------------------------	--

a)

Poprawna odpowiedź: **A, C**

1 p. – za wybranie dwóch poprawnych form rzeźby

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Tworzenie informacji	Przedstawienie współzależności w systemie człowiek – środowisko przyrodnicze – gospodarka (III 1.2)
----------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- orka wzdłuż stoku
- wylesienia stoków wzniesień i zboczy dolin
- eksploatacja surowców na stokach

1 p. – za podanie dwóch poprawnych przykładów działań

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 17. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość czynników wpływających na rozmieszczenie ludności (I 4.2)
-------------------------	---

a)

Poprawna odpowiedź:

grawitacyjna
światlna

1 p. – za dwa poprawne przyporządkowania

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Poprawna odpowiedź:

Nowa Ziemia – termiczna, świetlna

Andy – termiczna, grawitacyjna

1 p. – za poprawne przyporządkowania do obu obszarów

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 18. (0–2)

Korzystanie z informacji	Sformułowanie wniosku na podstawie informacji (II 2.b)
--------------------------	--

a)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- większość województw ma ujemne saldo migracji
- w większości województw migruje więcej kobiet niż mężczyzn

1 p. – za podanie dwóch poprawnych wniosków

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- zachwianie struktury płci, gdyż w odpływie ludności dominują kobiety
- ujemne saldo migracji wpływa na zmniejszenie przyrostu rzeczywistego ludności

1 p. – za podanie dwóch poprawnych skutków

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 19. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość rozmieszczenia głównych języków na świecie (I 3.a.4)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

A – hiszpański

B – francuski, portugalski

C – hiszpański

2 p. – za podanie nazw właściwych języków dla trzech tras

1 p. – za podanie nazw właściwych języków dla dwóch tras

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 20. (0–2)

a)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość gałęzi przemysłu w Polsce i na świecie (I 3b.18)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

węgiel kamienny

1 p. – za poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość wpływu przemysłu na środowisko geograficzne (I 3b.21)
-------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- zmiana ukształtowania powierzchni: powstanie wyrobisk i zewnętrznych zwałowisk
- obniżenie zwierciadła wód podziemnych i powstanie leja depresyjnego

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 21. (0–1)

Tworzenie informacji	Scharakteryzowanie problemu istniejącego w środowisku geograficznym (III 3.1)
----------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- upowszechnianie recyklingu (np. przerabianie makulatury na papier)
- pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł energii

1 p. – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 22. (0–3)

Korzystanie z informacji	Na podstawie źródła informacji oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

ropa naftowa: D, 1

rudy uranu: A, 3

węgiel brunatny: C, 2

3 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek tabeli

2 p. – za poprawne uzupełnienie pięciu lub czterech komórek tabeli

1 p. – poprawne uzupełnienie trzech lub dwóch komórek tabeli

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 23. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość politycznego zróżnicowania współczesnego świata (I 3.d.1)
-------------------------	---

a)

Poprawna odpowiedź (jedno z podanych państw na każdym kontynencie):

- Ameryka Południowa: Brazylia, Kolumbia
- Afryka: Etiopia, Uganda
- Azja: Wietnam, Indonezja

1 p. – za podanie po jednym poprawnym państwie dla każdego z kontynentów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przyrodniczych uwarunkowań rozwoju rolnictwa na świecie (I 3.b.6)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź: **A**

1 p. – za poprawną odpowiedź
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 24. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przyrodniczych i pozaprzyrodniczych uwarunkowań rozwoju rolnictwa w Polsce (I 3.b.6)
-------------------------	--

a)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Niewielka grubość pokrywy śnieżnej sprzyja wymarzaniu roślin.

1 p. – za poprawne uzasadnienie
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- utrudnia specjalizację produkcji roślinnej, gdyż niewielkie gospodarstwa są najczęściej samozaopatrzeniowe o zróżnicowanej strukturze upraw
- z powodu mniejszych dochodów w małych gospodarstwach jest ograniczone wykorzystywanie nowoczesnych maszyn

1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 25. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wybranie najistotniejszych informacji dotyczących chowu zwierząt na świecie (II 1.e.4)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

trzoda chlewna, bydło, owce

1 p. – za poprawną odpowiedź
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 26. (0–2)

Tworzenie informacji	Ocenianie konsekwencji przemian gospodarczych we współczesnym świecie (III 2.4)
----------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Zaleta:

Jest dochodowy dzięki niskim kosztom jednostkowym produkcji.

Wada:

Złe warunki przebywania zwierząt, np. nadmierne stłoczenie zwierząt (w fermach, chlewniach, oborach).

1 p. – za podanie poprawnej zalety

1 p. – za podanie poprawnej wady

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 27. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wybranie najistotniejszych informacji dotyczących spożycia żywności na świecie (II 1.e.4)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Stany Zjednoczone

Chiny

Indie

Japonia

2 p. – za wpisanie poprawnych nazw czterech państw

1 p. – za wpisanie poprawnych nazw trzech lub dwóch państw

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 28. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie źródła informacji oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

W krajach słabo rozwiniętych spożycie mięsa na 1 mieszkańca jest mniejsze, gdyż:

- w KSR ceny żywności pochodzenia roślinnego są niższe od cen produktów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego i taka żywność jest dostępniejsza dla ludności
- hodowla zwierząt powoduje, że część zbiorów musi być przeznaczana na paszę – mieszkańcy krajów słabo rozwiniętych, charakteryzujących się deficytem żywności, nie mogą sobie na to pozwolić i ograniczają chów zwierząt

1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 29. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość cech rozwoju społeczno-gospodarczego państw i regionów świata (I 3.c.4)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

A. 2 B. 1 C. 5 D. 4

2 p. – za cztery poprawne przyporządkowania

1 p. – za trzy, dwa poprawne przyporządkowania

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 30. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wybranie najistotniejszych informacji dotyczących użytkowania gruntów na świecie (II 1.e.4)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Niemcy, Rosja
Finlandia, Ukraina

2 p. – za podpisanie czterech wykresów nazwami właściwych państw

1 p. – za podpisanie trzech lub dwóch wykresów nazwami właściwych państw

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 31. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość uwarunkowań rozwoju rybołówstwa na świecie (I 3.b.13)
-------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- zachodzi tam mieszanie się wód zimnego prądu morskiego z wodami o wyższej temperaturze, co dotlenia wody i sprzyja rozwojowi organizmów morskich
- następuje tam wynoszenie ku powierzchni wód głębinowych zawierających substancje odżywcze dla organizmów morskich

1 p. – za poprawne uzasadnienie odnoszące się do przyczyn dużej zasobności łowisk

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 32. (0–2)

Tworzenie informacji	Przewidywanie tendencji zmian w środowisku geograficznym (III 2.5)
----------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- ograniczenie możliwości naturalnego odtwarzania się populacji ryb
- wzrost cen ryb na rynku

2 p. – za podanie dwóch negatywnych skutków

1 p. – za podanie jednego negatywnego skutku

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 33. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość zmian znaczenia poszczególnych rodzajów transportu wraz z rozwojem gospodarczym (I 3.b.27)
-------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Transport kolejowy:

Wraz z rozwojem gospodarczym następuje spadek masy przewożonych towarów, gdyż maleje rola przemysłu ciężkiego oraz tradycyjnego przetwórczego.

Łączność:

Wraz z rozwojem gospodarczym rozwijają się usługi niematerialne, które wymagają przepływu informacji, a nie tradycyjnego transportu.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie zmian dla transportu kolejowego

1 p. – za poprawne wyjaśnienie zmian dla łączności

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 34. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość celów i zasad działania głównych organizacji pozarządowych (I 3.d.4)
-------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Japonia – trzęsienie ziemi lub katastrofalne tsunami

Sudan – wojna domowa

1 p. – za podanie poprawnego wydarzenia dla Japonii i dla Sudanu

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi